



**Česká školní inspekce  
Pražský inspektorát**

---

## **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

Čj. ČŠIA-1162/18-A

Název	<b>Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45</b>
Sídlo	<b>Starostrašnická 45, 100 00 Praha 10 - Strašnice</b>
E-mail	<b>zs.starostrasnicka@seznam.cz</b>
IČ	<b>65401646</b>
Identifikátor	<b>600021386</b>
Právní forma	<b>Příspěvková organizace</b>
Zastupující	<b>Mgr. Michaela Smrčková</b>
Zřizovatel	<b>Hlavní město Praha</b>
Místo inspekční činnosti	<b>Starostrašnická 45, 100 00 Praha 10 - Strašnice</b>
Termín inspekční činnosti	<b>18. 4. 2018 – 20. 4. 2018</b>

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

### **Předmět inspekční činnosti**

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

### **Charakteristika**

Právnícká osoba Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45 (dále „škola“ nebo „institute“ nebo „ZŠS“) vykonává činnost základní školy (obor vzdělávání Základní škola speciální), školní družiny, speciálně pedagogického centra (dále „SPC“) a školní jídelny – výdejny. Škola vzdělává žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením

a souběžným postižením více vadami. Kapacita oboru (44 míst) byla k termínu inspekční činnosti využita na 80 %. Žáci se vzdělávají podle školního vzdělávacího programu Základní školy speciální *Společně školou i životem* (dále „ŠVP“), zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální (díl I. a II.). Individuální vzdělávací potřeby jsou specifikovány pro každého žáka v individuálním vzdělávacím plánu (dále „IVP“). Vzdělávání žáků probíhá v sedmi třídách (z nichž jedna je třída přípravného stupně ZŠS), je prodlouženo o 1 rok a žáci po ukončení povinné školní docházky dosahují základů vzdělání. Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 20 pedagogických pracovníků. V rámci vzdělávání je žákům poskytována terapeutická péče (fyzioterapie, ergoterapie, muzikoterapie) a logopedické péče.

## **Hodnocení podmínek vzdělávání**

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) uplatňuje ve funkci své dlouhodobé řídicí a odborné zkušenosti. V procesu řízení vychází z kvalitní a reálně stanovené koncepce rozvoje školy. Hlavním cílem je promyšlený a kvalitní výchovně vzdělávací proces s důrazem na rozvoj takových psychických i fyzických předpokladů a schopností žáků, které jim umožní maximální možnou soběstačnost, optimálně i sociální samostatnost. Koncepční záměry se ředitelce daří postupně naplňovat např. v oblasti materiálních podmínek (rozsáhlá rekonstrukce hřiště a zahrady, modernizace odborné učebny pro vzdělávání v oblasti člověk a svět práce). Styl řízení klade důraz na rozvíjení vzájemné důvěry a spolupráce všech pedagogů a zaměstnanců. Od minulé inspekce ředitelka v rámci úpravy organizační struktury školy vhodně vytvořila pracovní pozici zástupce ředitelky. Jednotlivými úkoly jsou pověřeni i další pedagogičtí pracovníci (např. výchovný poradce, vedoucí vychovatelka ŠD, vedoucí SPC). Organizace chodu školy je účelná, vychází z její velikosti a rodinného prostředí. Ředitelka využívá tyto výhody k přímé každodenní komunikaci a osobnímu kontaktu s pedagogy. Úroveň kvality vzdělávání ředitelka sleduje pravidelnou hospitační činností s předem stanovenými a oznámenými oblastmi jejího zaměření a poskytuje pedagogům z kontrolní činnosti kvalitní konkrétní zpětnou vazbu. Vedení školy pravidelně monitoruje stav vzdělávání ve všech oblastech pedagogického procesu, jejichž vyhodnocování napomáhá zkvalitňování vzdělávání každého žáka, na měsíčních pedagogických poradách. Příležitost v autoevaluačních mechanismech řízení je ve využití zpětné vazby od pedagogů i zákonných zástupců (např. dotazníková šetření). Pedagogická rada projednává zásadní dokumenty a přijímá opatření týkající se vzdělávací činnosti i organizačního zajištění provozu školy. Součástí řízení je funkční informační systém, kromě standardního využívání nástěnek k jeho efektivitě přispívá i systém vnitřního elektronického přenosu informací umožňující konstruktivní komunikaci mezi pedagogy a vedením školy. Škola účelně využívá aktuální webové stránky, pravidelná setkání v pololetí a před koncem školního roku se zákonnými zástupci při individuálním hodnocení jednotlivých žáků (IVP). Se zákonnými zástupci pedagogové komunikují při každodenní návštěvě školy (předávání žáků). Zákonní zástupci participují i na přípravě některých projektů (např. kostýmy pro vystoupení), účastní se řady akcí (besídky, den dětí). Přínosná spolupráce probíhá i s některými institucemi (např. v rámci ekologické výchovy zajištěny ukázky živočichů sdružením Ornita, nebo spolupráce se ZŠ Jakutská v podobě přínosné ukázky fyzikálních pokusů ze strany jejich žáků). Auditorská společnost sponzoruje a pomáhá při organizaci dětského dne a výletů. Standardně škola kooperuje se zřizovatelem a školskou radou.

Personální podmínky jsou velmi příznivé a umožňují kvalitní realizaci vzdělávacího procesu. Výsledkem účinné personální práce ředitelky je stabilizovaný pedagogický sbor.

Věková struktura sboru je vyvážená. Předpoklad odborné kvalifikace splňují všichni učitelé (9) a vychovatelé (6) předpoklad nespĺňuje pouze jeden z 3 asistentů pedagoga (doplňuje si potřebné vzdělání). Ředitelka vytváří dobré podmínky pro DVPP, plánovaný systém vychází z koncepčních záměrů a analýzy potřeb školy, vychází vstříc i zájmům jednotlivých pedagogů. Ve sledovaném období většina učitelů absolvovala řadu seminářů s odbornou tematikou (např. bazální stimulace, komplexní péče o dívky s Rettovým syndromem, screening PAS). Formou vzdělávání všech učitelů (*vzdělávání sborovny*) se účastnili semináře poskytování první pomoci nebo řešení mimořádných situací ve školských zařízeních.

Materiální podmínky ke vzdělávání jsou na výborné úrovni a podporují naplňování ŠVP. Zohledňují speciální vzdělávací potřeby žáků (dále „SVP“), což se projevuje například v podpoře názornosti (počítačová učebna s interaktivní tabulí) nebo ve vybavení učeben (lavice uzpůsobené pro vozíčkáře, kompenzační pomůcky, počítače se speciálním programem pro alternativní komunikaci). Pořízení speciálních pomůcek slouží ke zvýšení kvality vzdělávání žáků (například vybavení tělocvičny speciální trampolínou pro vozíčkáře). Pro efektivní výuku jsou k dispozici ergoterapeutická dílna s pomůckami pro jemnou i hrubou motoriku, místnost pro muzikoterapii s vibračním lůžkem a léčivými nástroji, vybavená cvičná kuchyňka, která je přizpůsobena vozíčkářům, keramická dílna s vypalovací pecí, místnost pro rehabilitaci s motomedem, terapie masterem a léčebným lůžkem. Odpočinková herna se speciálními herními prvky umožňuje podle potřeby žáků jejich relaxaci. V současné době probíhá rekonstrukce školního hřiště a zahrady, kde bude možno využívat také speciální rehabilitační pomůcky. Část školy, kterou využívají žáci je plně bezbariérová.

Finanční podmínky umožňují v dostatečné míře realizovat vzdělávací činnost. Hlavním zdrojem financí jsou dotace ze státního rozpočtu a od zřizovatele, posílené účelovými dotacemi z MŠMT na zvýšení platů pracovníků regionálního školství a nepedagogických pracovníků. Ředitelce školy se daří velmi dobře získávat další finanční prostředky od sponzorů, které slouží především k rozvoji školy i jednotlivých žáků. Vícezdrojové financování je doplňováno také hospodářkou činností, především pronájemem prostor například pro logopedii.

## **Hodnocení průběhu vzdělávání**

Vyučující svým vstřícným přístupem k žákům (vyjadřovaná důvěra, empatie i respekt) vytvářejí pozitivní atmosféru při vzdělávání. Pedagogové volili vhodné metody a organizační formy výuky, které respektovaly potřeby žáků. Zvolené postupy práce dostatečně zohledňovaly zásady práce se žáky se specifickými potřebami (např. dopomoc při vytváření hygienických návyků, respektování pohybových možností, psychické nestability, častější odpočinek, vhodný výběr verbální a neverbální komunikace). Učitelé volili účelně nejčastěji frontální výuku (malý počet žáků) doplňovanou potřebnou individuální prací s žákem. Jiné formy výuky (např. skupinová práce) tak nejsou vhodné nebo s obtížemi realizovatelné (mentální předpoklady některých žáků, omezený pohyb atd.). Individuální a diferenciovaný přístup k žákům významně podporovala aktivní práce i druhého pedagoga (převážně učitele, ojediněle asistenta pedagoga). Sledovanou výukou a činnostmi prolínalo téma „jaro“, vyučování probíhalo v blocích, žáci tím lépe vnímali souvislosti (roční období, zvyklosti, pracovní činnosti). Výuka byla účelně podporována častým využíváním názorných pomůcek, kartiček s obrázky a schémat. Učitelé častěji využívali efektivně i náhradních způsobů komunikace (piktogram, symbol, znakování do mluveného jazyka, mimika apod.). Pedagogové využívali zásady strukturované výuky

podporující jistotu žáků a pochopení pokynů pedagoga. Žáci se zájmem pracovali s pracovními listy, aktivně se zapojovali do manuálních činností (setí hrachu). Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem žáků, častěji byla zařazována aktivní i pasivní relaxace. V průběhu výuky vyučující žákům vytvářeli prostor pro vlastní vyjádření podle jejich možností. Vzdělávání podporovalo rozvoj samostatnosti žáků (sebeobsluha a dokončení započaté činnosti). Mnohé činnosti vedly k rozvoji jemné i hrubé motoriky (např. vkládání tvarů do výřezů). Žáci byli pro všechny činnosti účinně motivováni, byli průběžně hodnoceni, pedagogové pochvalou oceňovali snahu i dílčí pokrok, povzbuzovali žáky k následné aktivitě. Prostor pro rozvíjení určité jednoduché formy sebehodnocení (např. návodná otázka, smajlík) byl vytvářen jen ojediněle (zdařile při čtení ve třídě u nejstarších žáků). Při výuce byla patrná týmová práce obou pedagogů. Výuka se přes svou náročnost a často i náhlý, proměnlivý psychický stav žáka vyznačovala pedagogickým optimismem, vstřícností a trpělivostí.

Pedagogové výuku přínosně obohacují pomocí četných školních projektů. Projekty vhodně posilují rozvoj potřebných dovedností (např. podpora potřebné míry pozornosti, provádění pracovního postupu podle slovního doprovodu, práce ve skupině), téma projektů jsou vhodně uzpůsobena věku (i pro žáky přípravného stupně), schopnostem a zahrnují aktuální témata (např. roční období a zvyky, olympijské dny). Do přípravy projektů se daří aktivně zapojovat i zákonné zástupce.

### **Hodnocení výsledků vzdělávání**

Vyhodnocování úrovně výsledků vzdělávání je vzhledem k míře postižení žáků velmi specifická. Škola využívá vhodně pro všechny žáky slovní hodnocení. Rozbor výsledků vzdělávání žáků je prováděn pravidelně při jednání pedagogické rady i při dalších četných poradách pedagogů a při pohovorech třídních učitelů se zákonnými zástupci. Podrobné záznamy o vývoji žáků v IVP obsahují konkrétní a reálné cíle, ale i úroveň dosažených schopností. IVP jsou pravidelně doplňovány a vyhodnocovány. Pedagogové velmi dobře pravidelně podchycují vývoj jednotlivých žáků v *ročníkových výstupních hodnoceních*, která obsahují i portfolio kontrolních prací a grafomotorických projevů. Výsledky vzdělávání žáků jsou převážně příznivé, odpovídají jejich možnostem a schopnostem vzhledem k míře postižení. Ve školním roce 2016/2017 dva žáci neprospěli. Žáci za uplynulý školní rok dosáhli vyšší absenci, která dosáhla průměrně 170 zameškaných hodin na jednoho žáka za školní rok. Příčiny zvýšené absence jsou ale ve vlastním postižení spojeném s různými léčebnými terapiemi a v častém zdravotním oslabení.

Významnou prosociální aktivitou školy je podpora různých zájmových aktivit žáků. Společně s žáky obdobně zaměřených škol v Praze (Bártlova a Trávníčkova) se účastní pravidelně pořádaných sportovních her, ve kterých dosahují ocenění za účast a úspěchy.

Kvalitní činnost školního poradenského pracoviště (dále „ŠPP“) je založena na úzké spolupráci se SPC (součást instituce), na pravidelné komunikaci výchovné poradkyně, školní psychologky a sociální pracovnice, na účelné kooperaci s ostatními učiteli, vychovateli, asistenty pedagoga při řešení vývojových změn žáků (organizační opatření v zařazení žáka při vzdělávání podle 1. nebo 2. dílu ŠVP), při řešení výchovných problémů žáků (např. neadekvátní chování žáka na veřejnosti, negativismus), při podpoře zdravého životního stylu. Pedagogové velmi dobře spolupracují také při tvorbě a vyhodnocování IVP. Školní psychologka podporuje kvalitu výuky podílem na realizaci a následném vyhodnocení video tréninku.

Výchovná poradkyně doprovází podle potřeby zákonné zástupce do škol (dny otevřených dveří), podílí se při výběru dalšího vzdělávání žáků, při umístění do chráněných dílen nebo stacionářů. Ve škole pomáhají učitelům a vychovatelům přínosně dva sdílení asistenti pedagoga (dozor v ranní družině, při svačinách, předávání žáků rodičům, nezbytný doprovod na plavání a další školní akce). Jejich práce zahrnuje i potřebnou pomoc žákům s hygienou, sebeobsluhou, pomoc při jídle, polohování vozíčkářů a další služby. Třetí asistentka pedagoga na základě doporučeného podpůrného opatření je přidělena k žákyni s poruchou autistického spektra. Poskytuje mj. žákyni verbální podporu.

Spoluprací školy s nestátním klinickým logopedickým zařízením (pronájem prostor v budově školy) je žákům zajišťována logopedická péče. V rámci ŠVP jsou vhodně nastaveny pro všechny žáky předměty speciálně pedagogické péče, tj. *Zdravotní tělesná výchova* a *Umělecká dílna* (rozvíjení percepčního vnímání a rytmizace, upevňování hrubé a jemné motoriky, aplikace relaxačních prvků), které mají pozitivní vliv na sebepojetí a sebevědomí žáků. Problematiku prevence sociálně patologických jevů vzhledem ke specifčnosti žáků (neaktuálnost kouření, drog, záškoláctví, šikany apod.) zajišťují pedagogové v rámci ŠVP a zaměřují se spíše na potřebu prevence případného zneužití důvěřivosti žáků (témata sexuální výchovy, finanční gramotnosti).

Vzhledem k rodinnému charakteru školy a důslednému dodržování jasně nastavených pravidel je zřejmá pozitivní atmosféra ve škole. Dokladem je i téměř neexistující úrazovost (za osm let 4 úrazy žáků).

## **Závěry**

### **Hodnocení vývoje**

- Škola si od poslední inspekční činnosti udržuje kvalitní úroveň vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením,
- došlo k rozšíření vedení školy vytvořením pozice zástupce ředitele školy.

### **Silné stránky**

- Pedagogické vedení školy (důraz na demokratický přístup, týmovou práci a kvalitní zpětnou vazbu pedagogům),
- materiální podmínky pro vzdělávání,
- oboustranně přínosné partnerství školy se zákonnými zástupci i dalšími subjekty,
- kvalitní personální podmínky (odborná kvalifikace všech učitelů a vychovatelů),
- empatický, profesionální a individuální přístup pedagogů při vzdělávání,
- kvalitní výuka s respektováním principů diferenciací a individuálních potřeb žáků,
- spolupráce učitele s druhým pedagogem (učitel, vychovatel nebo asistent pedagoga),
- důsledné sledování a pravidelné vyhodnocování individuálního pokroku žáků ve vzdělávání (IVP a ročníková výstupní hodnocení).

### **Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení**

- Ojedinelé využití vedení žáků k alespoň dílčí sebereflexi.

### **Doporučení pro zlepšení činnosti školy**

- V rámci systematického vyhodnocování řízení pedagogických procesů zahrnout i zpětnou vazbu pedagogů a zákonných zástupců (např. dotazníková šetření),
- s přihlédnutím k možnostem žáků rozvíjet postupně jejich sebereflexi (např. návodnou otázkou, vyjádření pomocí emotikonů).

### **Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají**

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45, změna schválená usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 40/37 ze dne 19. 6. 2014 s účinností od 1. 9. 2014
2. Rozhodnutí MHMP č. j. MHMP 1406739/2016 ze dne 17. 8. 2016 ve věci výmazu školského zařízení školní klub, jehož činnost vykonává právnická osoba Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45, z rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1. 9. 2016
3. Výpis z Rejstříku škol a školských zařízení ze dne 11. 4. 2018
4. Potvrzení ve funkci na pozici ředitelky příspěvkové organizace Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45, na dobu určitou 6 let, tj. do 31. 7. 2018, Č. j. S-MHMP 714057/2012 ze dne 24. 4. 2012, s účinností od 1. 8. 2012
5. Koncepce dalšího rozvoje školy ze dne 25. 7. 2017
6. Roční plán - školní rok 2017/2018
7. Plán hospitací ve školním roce 2017/2018 a sledované činnosti ze dne 30. 8. 2017
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2017/2018 ze dne 29. 8. 2017
9. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální *Společně školou i životem*, č. j. 22927/2008-61, včetně Dodatku s platností od 1. 9. 2017
10. Školní vzdělávací program pro přípravný stupeň základní školy speciální – příloha č. 1 k ŠVP ZŠŠ, platný od 1. 9. 2012
11. Školní vzdělávací program pro školní družinu – příloha č. 2 ŠVP ZŠŠ, platný od 1. 9. 2015
12. Školní řád ze dne 29. 8. 2017
13. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekční činnosti
14. Třídní knihy ve školním roce 2017/2018 k termínu inspekční činnosti
15. Minimální preventivní program, školní rok 2017/2018 ze dne 7. 9. 2017
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2016/2017 ze dne 13. 10. 2017
17. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018 k termínu inspekční činnosti
18. Kniha úrazů vedená od školního roku 2009/2010 k termínu inspekční činnosti

### **Poučení**

**Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská**

683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

#### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Mgr. Ing. Jana Čalová, školní inspektorka

Čalová, v. r.

Ing. Zuzana Bejrová, školní inspektorka

Bejrová, v. r..

V Praze 24. 4. 2018

#### **Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy**

Mgr. Michaela Smrčková, ředitelka školy

Smrčková, v. r.

V Praze 3. 5. 2018